

Kasteel d'Ursel

MAGAZINE

Afgiftekantoor
2099 Antwerpen X
P 509 274

Vic Gentils

- Open Monumentendag
- Vissen in de kasteelvijver
- Historische Huizen Vlaanderen

PROVINCIE
ANTWERPEN

Inhoud

WELKOM & AANKONDIGING 2-3

TENTOONSTELLING. Vic Gentils 4-5

OP DE WERF. 'Het zit gewoon in mijn bloed' 6-7

IN DE KIJKER. Het quartier de la belle alcôve 8-9

HISTORISCHE HUIZEN. Van kastelen tot modernisme 10-11

GROEN. Vissen in de kasteelvijver 12

VEELGESTELDE (VIS)VRAGEN. 13

MUZIEK IN HET KASTEEL. 14

FOTOWEDSTRIJD. 15

KALENDER AUGUSTUS - SEPTEMBER - OKTOBER 2007 16

Colofon

Kasteel d'Ursel

Wolfgang d'Urselstraat 9 | B-2880 Hingene | www.kasteeldursel.be
T 03 820 60 11 | F 03 820 60 15 | kasteeldursel@admin.provant.be

Het magazine van het Kasteel d'Ursel is een uitgave van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen: Camille Paulus, gouverneur-voorzitter, Ludo Helsen, Jos Geuens, Koen Helsen, Marc Wellens, Inga Verhaert en Bart De Nijn, leden en Danny Toelen, provinciegriffier.

Jaargang 2, nummer 11, augustus - september - oktober 2007

REDACTIE: Koen De Vlieger-De Wilde, met medewerking van Mia Bonneux, Rozemarijn Bormans, Tom Janssens, René Lux, Wim Mertens, Jan Robert, Gerrit Roskam, Christoph Ruys, Mark Vanhecke, Jos Winckelmans en met steun van de personeelsleden van het Kasteel d'Ursel.

VORMGEVING: Annemie Druyts

DRUK: Albatros Printing, Boechout

OPLAGE: 6750 exemplaren

Dit magazine werd gedrukt op milieuvriendelijk papier en verpakt in milieuvriendelijke folie.

ISSN 1781-4464

Beste lezer,

Op 9 september is het eindelijk zover: dan zal de pas gerestaureerde eerste verdieping haar deuren openen. In dit magazine brachten we het voorbije jaar trouw verslag uit van de werken, maar tijdens de Open Monumentendag kan je de negen appartementen van de adellijke familieleden en hun gasten voor het eerst zelf komen verkennen. Elk appartement bestaat uit een slaapkamer met een alkoof (voor het hemelbed), open haard, lambriserings, garderobe en een of meerdere bijkamertjes.

Verwacht echter geen volledig ingerichte appartementen! Tientallen panelen met katoenen wandbespanningen zijn immers nog in restauratie. In afwachting daarvan worden - net zoals op de benedenverdieping - tijdelijke stoffen bespanningen geplaatst. Pas in een latere fase zullen de kamers dus hun oorspronkelijke kleur terugkrijgen. Bovendien zijn ook de meubels die de appartementen vulden bijna allemaal verdwenen. Bij de verkoop van het kasteel in 1973 heeft de familie d'Ursel immers een deel van de meubels en van de interieurdecoratie meegenomen. Wat overbleef is in de loop van de twintig daaropvolgende jaren spoorloos verdwenen, toen het kasteel grotendeels leegstond. Toen de provincie in 1994 het kasteel kocht vonden we enkel nog twee luchters, de Chinese papierbehangsels en een reeks deurstukken (opgeborgen op de zolder van het gemeentehuis).

Niettemin is het de bedoeling om later op de eerste verdieping enkele kamers opnieuw in te richten, in samenwerking met de huidige hertog d'Ursel. Zo kunnen we tonen hoe er in dit kasteel geleefd werd. Vanaf de Open Monumentendag (zondag 9 september) krijg je daarvan trouwens al een voorsmaakje in het 'quartier de la belle alcôve' op de benedenverdieping. Wat voor keuzes we maakten voor de herinrichting van dit appartement staat ook te lezen in dit magazine.

Voorlopig vind je op de eerste verdieping dus nog geen originele wandbespanningen en meubelstukken. Maar je ontdekt er wel het fascinerende verhaal van de jarenlange restauratie, geïllustreerd met foto's van voor en tijdens de werken. Een verdieping lager vind je - naast het 'quartier de la belle alcôve' - natuurlijk nog de prachtige behangsels, deur- en schouwstukken, veelal in oosterse stijl. Tegelijk loopt ook de tentoonstelling 'Vic Gentils: schilder en beeldhouwer'. Om helemaal terug te keren naar de tijd van toen zullen er tijdens Open Monumentendag koetsen rond de kasteelvijver rijden en word je in de grote inkomhal in stijl ontvangen door gekostumeerde dansers en muzikanten. Een grimeuse staat ter beschikking van de jonge freules. En als afsluiter trakteren we in de kelders met chocolademelk volgens 18de-eeuws recept. We beginnen eraan om 10 uur; als je het graag wat rustiger hebt, kan je best al in de voormiddag langskomen.

Kan je er niet zijn op Open Monumentendag? Niet getreurd, want vanaf september gaan ook de geleide bezoeken opnieuw van start. Na een onderbreking van meer dan een jaar nemen onze gidsen je weer op sleeptouw door het kasteel. Van 20 september tot 11 november kan je bovendien elke donderdagnamiddag het kasteel bezoeken. Of je kan je minstens één keer per maand als individuele bezoeker inschrijven voor een rondleiding. En natuurlijk wordt de eerste verdieping vanaf nu het decor voor onze tijdelijke tentoonstellingen en projecten!

Ludo Helsen
Gedeputeerde voor cultuur
lhelsen@provant.be

Koen De Vlieger-De Wilde
Beheerder Kasteel d'Ursel
koen.devlieger@admin.provant.be

Doe het gratis magazine cadeau!

Zou je ons gratis magazine graag thuis ontvangen? Of ken je iemand die geïnteresseerd is in het kasteel d'Ursel? Bezorg ons de juiste adresgegevens en het volgende nummer valt ook bij hen in de brievenbus. Je vindt alle nummers van het magazine ook terug op onze website www.kasteeldursel.be.

Kasteel d'Ursel trakteert

Maandelijks trakteren we de abonnees van dit magazine op gratis kaarten voor evenementen in het kasteel én daarbuiten. Wie met onze groeten van gratis cultuur en ontspanning wil genieten kan zijn of haar e-mailadres opgeven.

Kasteel d'Ursel engageert

Wil je als vrijwilliger helpen in het kasteel? Dat kan! Onthaal en toezicht, opbouw van tentoonstellingen, verdeling van promotiemateriaal, kinderopvang, klaarmaken van verzendingen of acteerprestaties bij evenementen: het behoort allemaal tot de mogelijkheden. Bezorg ons je naam, adres, telefoonnummer en eventueel e-mailadres en vergeet niet om je voorkeuren of bijzondere talenten te vermelden. Onze vrijwilligers krijgen een forfaitaire kostenvergoeding en worden verzekerd.

T 03 820 60 11 of kasteeldursel@admin.provant.be

Reserveer een geleid bezoek!

Vanaf 10 september gaan de geleide bezoeken in het kasteel opnieuw van start.

Enkel een geleid bezoek aan het kasteel

De toegangsprijs bedraagt 7 EUR per persoon (inclusief gidsbeurt) met een minimum van 80 EUR per groep. Eén groep telt maximum 15 deelnemers, vanaf 16 deelnemers wordt er een tweede gids gevraagd. Het bezoek duurt anderhalf uur. Reserveren kan via het kasteel d'Ursel.

Het kasteel als onderdeel van een d'Urselwandeling

Naast het kasteel bezoek je ook De Notelaer, het voormalige jachtpaviljoen van de familie d'Ursel aan de Schelde. Je kan een bezoek aan beide monumenten combineren met een geleide wandeling door het kasteelpark en de Hingense polders. Reserveren kan via De Notelaer (03 889 69 20 of www.notelaer.be).

Het kasteel als onderdeel van een toeristisch arrangement

Naast het kasteel geniet je van de andere troeven van het Scheldeland. Fietsen of varen, een culinair intermezzo, volkssporten of ambachten, forten en abdijen: het behoort allemaal tot de mogelijkheden. Reserveren kan via Toerisme Klein-Brabant / Scheldeland (03 889 06 03 of www.toerismekleinbrabant.be)

Ook voor individuele bezoekers!

Wil je het kasteel bezoeken met een gids, maar maak je geen deel uit van een groep? Dat kan! Minstens één keer per maand organiseren we een geleid bezoek waarvoor je individueel kan inschrijven. Wij stellen dan zelf een groep samen en reserveren een gids. Er is vertrek om 14, 15 of 16 uur. De data voor deze bezoeken staan altijd op achterzijde van het magazine en in de kalender op onze website. Je kan ze ook navragen op 03 820 60 11. De deelnameprijs bedraagt 7 EUR per persoon.

Tentoonstelling

Van 1971 tot 1978 woonde kunstenaar Vic Gentils in het jachtpaviljoen De Notelaer. Dit najaar is hij er opnieuw te gast. Ook in het kasteel wordt een fraaie selectie uit zijn oeuvre getoond.

Vic Gentils

Ondanks zijn opleiding tot schilder, werd Vic Gentils vooral bekend om zijn geassembleerde sculpturen. Hij beeldhouwt of snijdt zijn vormen niet zelf, maar stelt ze samen uit gevonden onderdelen, veelal in hout. Houten lijsten, piano-onderdelen, meubelornamenten: ze zijn zowat het waarmerk van zijn oeuvre geworden.

Vic – officieel Victor – Gentils werd geboren in het Engelse Ilfracombe op 18 april 1919 als jongste zoon van een Franse vader, Bernard,

en een Vlaamse moeder, Maria Bruienne uit Walem. Rond 1913 trokken zijn ouders naar Engeland, op de vlucht voor de Eerste Wereldoorlog. In 1925 verhuisde de familie naar Antwerpen. In 1934, twee jaar na zijn vaders dood, ging Gentils in de leer bij decorateur Rotsaert. Hij leerde er vergulden en patineren en werd er gast en meestergast. Zijn artistieke honger stilde hij met avondlessen schilderkunst aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten en later aan het Nationaal Hoger Instituut voor Schone Kunsten. In 1944 moest hij

zijn studie onderbreken om onder te duiken voor de Duitse bezetter.

Na de oorlog hield Gentils zijn eerste individuele tentoonstelling. Ondanks de positieve reacties vernietigde hij echter 30 van de 43 schilderijen. Ondertussen richtte hij een schildersbedrijf op met acht schildersgasten en opende hij Galerij Gentils. Na zijn huwelijk met Yvonne De Maere in 1947 moest er immers geld in het laatje komen, zeker na de geboorten van Annie en later de tweeling Frans en Paul..

De zwarte partij van het *Groot Schaakspel* (1967)

Vic Gentils in zijn atelier, de Italiaanse salon in de Notelaer.

Praktisch

Vic Gentils
Schilder en beeldenbouwer
9 september tot 11 november

Kasteel d'Ursel

Open Monumentendag
10-18 uur

Individuele bezoekers
Vanaf 20 september
Elke donderdag, 14-17 uur

Groepen na afspraak
(zie bladzijde 3)

De Notelaer

Notelaardreef 2
2880 Hingene
03 889 69 20
www.notelaer.be

Elke dag (behalve vrijdag)
14-18 uur

Na een tijd stak de onvrede met zijn werk opnieuw de kop op. Gentils vernietigde weer een partij schilderijen en raakte gefrustreerd. Na een bezoek aan een tentoonstelling van Afrikaanse kunst legde hij zich toe op sculpturen, reliëfs en mobiles. Het materiaal hiervoor vond hij langs de Scheldeoevers. Nadat hij een grote partij kaders had gekregen en per toeval de schoonheid van gebrand hout ontdekte (tijdens het wegbranden van een laag verf), legde hij zich meer en meer toe op de assemblagekunst. Afgedankte kaders, tafelpoten, hoedenvormen en ontmantelde piano's worden de bouwstenen voor zijn werk.

Op de laatste dag van 1970 verhuisde de familie Gentils naar het 18de-eeuwse jachtpaviljoen De Notelaer, genesteld tegen de Scheldedijk in Hingene. Eerst gebruikte Vic Gentils de feestzaal

van het dorp als werkplaats, maar al snel verplaatste hij zijn atelier naar een rijnaak die afgemeerd lag op de schorren voor het paviljoen. Het is daar dat hij een aantal grote en bekende werken realiseerde, zoals het *Monument Camille Huysmans*, een groepswerk ter ere van de Antwerpse politicus, *De Zwarte Madonna van Hingene*, *Het Portret van Paul Delvaux* en *Le Hero de Samothrace*.

Geïnspireerd door de mooie Scheldestreek maakte hij ook tal van kleine en een viertal grotere landschapssculpturen. Gentils was goed op dreef, maar een hartinfarct dwong hem het wat rustiger aan te doen. Hij maakte kleine sculpturen tot hij in 1974 voldoende hersteld was en weer aan het grotere werk begon. Op kop, *The Great Ray Charles*, een uit stukken hout geassembleerde pianist aan een levensgrote

vleugel, bont beschilderd in de stijl van de popart. Verder maakte hij een veertiental collages (*De Kruisweg*), een wandreliëf voor de Brusselse metro (*Aequus Nox*) en een reeks werken geïnspireerd door het Rubensjaar.

In 1978 verhuisde de familie Gentils terug naar Antwerpen. Vanaf dan werd de figuratie minder realistisch. Vanaf 1985 ontstonden monumentale werken, waarin eventueel nog figuren te herkennen zijn, echter zonder werkelijkheidsgetrouw te zijn (*De Zandvreter*, *Waarachtige Melodieën*, ...). Meer en meer verschoof de aandacht naar structuur en ritme van de verschillende samenstellende delen om vorm en dynamiek van de sculptuur als geheel te creëren. (G.R.)

Op de werf

Het voorbije jaar hield architecte Rozemarijn Bormans je op de hoogte van de restauratiewerken op de eerste verdieping. Als afsluiter van de reeks zetten we haar zelf in de kijker.

‘Het zit gewoon in mijn bloed’

Wat doet een architect bij een restauratieproject?

Rozemarijn: “Meer dan je denkt! Voor de restauratie van het kasteel d’Ursel zijn we zelfs met twee: ook Mark Vanhecke – oprichter van het architectenbureau Vanhecke & Suls – volgt het dossier mee op. Bij het begin van de opdracht gaan we ter plaatse na welke werken er nodig zijn, toetsen we ze aan de resultaten van het materiaaltechnisch vooronderzoek en stellen we de restauratieopties voor. We zorgen ook voor de opvolging van de technische studies en onderzoeken wat er wel of niet kan binnen de bestaande situatie. Dit alles wordt dan bekeken met de verantwoordelijken bij de Provincie Antwerpen, Stef Binst van de Dienst Infrastructuur en Joke Bungeneers van de Dienst Cultureel Erfgoed. Er wordt ook overlegd met een afgevaardigde van de cel onroerend erfgoed van Vlaamse Gemeenschap.”

“Op die manier wordt een premiedossier samengesteld. Als de subsidies worden toegekend, stellen we een restauratiedossier op en volgt een openbare aanbesteding. Dan maken we een verslag op van de ingeschreven aannemers en controleren we de offertes. Aan de hand van dit verslag wordt een aannemer gekozen die de werken

zal uitvoeren. Voor de eerste verdieping was dat de firma Ardicolor uit Ardoois. Eens de werken van start gaan is er elke week een werfvergadering, waarop we samen met Stef en Joke de vorderingen opvolgen en opduikende problemen proberen op te lossen. Op het einde van de werken maken we tot slot een eindverslag.”

Blijft de creatieve inbreng niet beperkt?

Rozemarijn: “Een restauratieproject is inderdaad niet hetzelfde als een nieuwbouw. Heel wat zaken liggen immers vast en moeten historisch correct zijn. Toch konden we ook in het kasteel d’Ursel eigen accenten te leggen, vooral dan in de nieuwe elementen die werden ingebracht: de verlichtingsarmaturen, de lift, de noodtrap, het sanitair, de technieken, ... Daar komt bij dat een restauratiearchitect ook op een andere manier veel voldoening kan vinden. Als je jarenlang week in week uit ter plaatse de werken opvolgt, leg je ook een beetje je ziel in een project. Bij de aanvaarding van de werken is het dikwijls dan ook moeilijk om alles volledig los te laten. Maar als de ‘gebruikers’ en de bezoekers positief reageren doet dat echt deugd. Je kijkt er met trots op terug.”

© Jos Winckelmans

De statietrap, voor en na restauratie.

Open Monumentendag

Zondag 9 september
10 tot 18 uur

Gratis toegang

Met o.a. de opening van de eerste verdieping, tentoonstelling Vic Gentils, koetsen rond de kasteelvijver, 18de-eeuwse muziek en dans, grimeuse en chocolademelk volgens 18de-eeuws recept.

Wat is je visie op restauratie van monumenten?

Rozemarijn: "Twee zaken zijn voor mij van groot belang: het historisch kader en de vak kennis van de werklieden. De historische context kan je reconstrueren door onderzoek te doen naar de belangrijkste bouwperiodes, zowel in het archief als ter plaatse. Nadien moeten de onderzoeksresultaten echt een leidraad zijn tijdens de restauratie. Voor ons waren vooral de verbouwingen rond 1761 onder de Italiaanse architect Giovanni Nicolano Servandoni een ijkpunt.

"Dat betekent echter niet dat alles moet worden teruggebracht naar één bepaalde periode in de bouwgeschiedenis. In bijna alle monumenten bestaat er een evolutie in het bouwproces en zeker het kasteel d'Ursel werd ongeveer elke vijftig jaar ingrijpend of minder ingrijpend verbouwd. Daarom hebben we sommige kamers niet in de 18de-eeuwse staat, maar wel in de 19de- of zelfs 20ste-eeuwse toestand gerestaureerd. In dezelfde filosofie passen ook de hedendaagse aanvullingen: ze zijn geen noodzakelijk kwaad, maar een aanpassing aan de hedendaagse eisen voor bijvoorbeeld veiligheid en comfort."

"Maar naast de theorie is ook de praktijk cruciaal: de capaciteiten van de vakmensen maken of kraken immers een restauratieproject. Eigenlijk kan je alleen goede resultaten bereiken als je kan werken met echte stielmannen, met kennis van de materialen en de uitvoering. De aannemer heeft die ook gevonden: een stukadoor die echt kan toveren met pleister, schitterende schrijnwerkers, zorgvuldige schilders, uitstekende metsers en smeden."

Welke andere projecten heb je al gerealiseerd?

Rozemarijn: "Mijn eerste werf was de opvolging van een kindercrèche in Antwerpen in opdracht van het architectenbureau Vanhecke & Suls. Al tijdens mijn stage bij dat bureau – in 1998 – ben ik ook betrokken bij de restauratie van het kasteel. Op dat moment was het materiaaltechnisch vooronderzoek net afgerond, dus dat heb ik spijtig genoeg niet meer kunnen opvolgen. Ik ben meteen gestart met de opmaak van de restauratiedossiers, beginnend met de buitengevels en het dak. Daarnaast leg ik me tegenwoordig toe op de restauratie van het binnenfort van Fort 5 in Edegem, het Fort van Liezele, het districtshuis van Wilrijk, enkele kerken en een oud

wijnpersgebowtje in Leuven (met nieuwbouwwitbreiding voor de lift en de noodtrap). In eigen opdracht volg ik nog enkele kleinere projecten op, zoals een paar woningen en de restauratie van enkele kerken in Limburg."

Waarom ben je architect geworden?

Rozemarijn: "Architectuur zit gewoon in mijn bloed. Dat mag je letterlijk nemen: mijn grootvader voerde metselwerken uit voor de mijngebouwen in Limburg, mijn vader is ingenieur-architect en zijn broers werken allemaal in de bouw, onder andere als aannemer. Als kind speelde ik natuurlijk liever met Lego-blokken dan met poppen en tekende ik heel graag. Dat is nog altijd mijn passie: ik kan moeilijk een potlood of een schetsblok aan de kant leggen. In al mijn ontwerpen maak ik trouwens eerst een schetstekening voordat ik iets op de computer uitwerk. Thuis durf ik mij ook wel eens wagen aan portretten en stillevens. Toen we vroeger met mijn ouders kastelen of burchten bezochten in de Ardennen, droomde ik dan ook niet van prinsen en prinsessen, maar keek ik gefascineerd naar de bouwwerken. Bij het kiezen van een studierichting was er dan ook geen enkele twijfel en ben ik direct architectuur gaan studeren." (K.D.V.)

Het 'salon commun', voor en na restauratie.

Nu het stof van de restauratiewerken op de eerste verdieping is gaan liggen, wordt het voornaamste appartement op de benedenverdieping heringericht. Wim Mertens, consultant interieurtextiel, schetst de historische context en geeft toelichting bij de gemaakte keuzes.

Het quartier de la belle alcôve

In 1761 bezorgde de Italiaanse architect Giovanni Nicolano Servandoni in opdracht van Charles hertog d'Ursel het kasteel zijn huidige classicistische uiterlijk. Binnen herschikte hij de kamerdistributie. Servandoni opteerde voor een uitgesproken opdeling van de verdiepingen in appartementen, waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen de publieke ontvangstruimtes op de benedenverdieping en de private kwartieren van de hertogelijke familie (en hun bedienden) op de eerste en tweede verdieping. Hij plaatste ook de huidige lambriseringen en alkooven in de meeste slaapvertrekken.

Het zogenaamde *quartier de la belle alcôve*, gesitueerd links achteraan het kasteel, was volgens een boedelinventaris uit 1767 luxueus ingericht. Het fungeerde als een *appartement de parade*, een pronkappartement dat hoogstwaarschijnlijk slechts zelden werd gebruikt door voornamen gasten. Traditioneel telde een 18de-eeuws appartement een slaapkamer, een antichambre en een kabinet, maar het kon worden uitgebreid met allerlei bijkomende vertrekken. De kamerverdeling van het *quartier de la belle alcôve* beantwoordde in grote mate aan die heersende architectuurregels. Via de vestibule betrad de bezoeker eerst de zogenaamde passage, een kamertje dat als inkomhal fungeerde. Hierna volgde de antichambre met rechts de kamer met de *belle alcôve* en het pronkbed. Belendende vertrekken dienden als *cabinet de toilette*, garderobe en zelfs als *salle des bains*, een zeldzaamheid die toen enkel werd aangetroffen in de meest welvarende milieus.

De vernieuwde kamerdistributie getuigt van de modebewustheid van architect en opdrachtgever, net zoals de alkoof en de lambrisering met haar sierlijk doch eenvoudig geprofileerde snijwerk. De boedelinventaris uit 1767 bewijst dat ook voor de overige interieurelementen de laatste mode werd gevolgd. De wandbespanningen met aparte bijpassende boorden in de lambriseringen, de alkoof, twee *bergères*, de zitkussens voor drie kleine armstoelen en de gordijnboorden waren bijvoorbeeld alle uitgevoerd

in 'perse'. In de 18de eeuw stond het begrip 'perse', eigenlijk 'toile de Perse', voor de bedrukte, geverfde en beschilderde katoenen weefsels die in oorsprong voornamelijk uit India in Europa werden ingevoerd. Vaak kregen deze weefsels een nabehandeling die hen een glanzend uiterlijk gaf. In het Nederlands wordt dit textiel aangeduid met de term 'sits' of ook wel 'chintz'.

De stoffering van de kamer was eenvormig en beantwoordde hiermee aan de geldende regels van de *uniformité*. Daarbij werden alle stoffen in eenzelfde vertrek in kleur en materiaal op elkaar afgestemd. Dit principe maakte opgang in de modieuze Parijse salons in het tweede kwart van de 17de eeuw en werd naar het einde van die eeuw ook in onze streken steeds vaker toegepast. In de 18de eeuw was het bijna algemeen.

Het gebruik in het interieur van kleurrijk bedrukt, geverfd en beschilderd katoen dat vanuit de havens van de Levant via Perzië uit India werd ingevoerd, bestond reeds lang, maar in de loop van de zeventiende eeuw nam de bereikbaarheid en populariteit in belangrijke mate toe door de groeiende handel met het Oosten. Die populariteit bevorderde ook de ontwikkeling van de katoendrukkerij in Europa. In zijn stoffeerdershandoek *L'Art du tapissier*, gepubliceerd in 1770, vermeldt de Franse *tapissier* Bimont zulk bedrukt, geverfd en beschilderd katoen als bijzonder geschikt voor buitenhuizen. Niet alleen met de keuze voor *toile de Perse* in de alkoofkamer, maar ook voor *toile cirée* als wandbehang in de antichambre gold het *quartier de la belle alcôve* als schoolvoorbeeld van eigentijdse interieurinrichting. Opnieuw was het Bimont die het gebruik van *toile cirée* in antichambres aanraadde.

Maar noch de originele sits in de alkoofkamer, noch het gekleurde wasdoek zijn bewaard gebleven. Beide werden op een gegeven ogenblik vervangen. Zo werden de huidige vroege 19de-eeuwse Chinese papieren behangsels in de antichambre aangebracht in de late jaren 1870 toen dat vertrek werd verkleind en de aanpalende passage vergroot. Van toen dateert ook de

© Jos Winckelmans

plaatsing van de bovendeurstukken in Chinees papier. De deurstukken in de alkoofkamer daarentegen behoren nog tot de herinrichtingscampagne van 1761-1763.

Het bedrukt katoen met brede verticale banen van groene klimopbladeren tegen een witte achtergrond dat vandaag de dag in de lambriserings van de alkoofkamer is opgespannen dateert van kort na 1967. Het werd vervaardigd door de Franse textielabrikant Boussac, die grote bekendheid verwierf met zijn hoogkwalitatieve interieur- en kledingstoffen, vaak bedrukt met kleurrijke bloem- en plantmotieven. Het huidige uiterlijk van het *quartier de la belle alcôve* is dus een samenspel van materiële getuigen uit verschillende periodes. Die verscheidenheid was bepalend voor de hernieuwde inrichting, waarbij de historische waarde van alle interieurelementen in rekening werd gebracht.

Voor de herinrichting werd gekozen om niet terug te grijpen naar één welbepaalde periode. Op basis van de huidige kennis omtrent de vroegere interieurs in het kasteel kreeg het appartement een tijdsoverschrijvend karakter. Zo werd getracht om de opeenvolgende fases van dit kostbare interieur zichtbaar te maken en tegelijkertijd een nieuwe uniformiteit te creëren.

In de vroegere slaapkamer eisen de alkoof en de lambriserings met bovendeurstukken en wandbespanningen de aandacht op. Hoewel de alkoof oorspronkelijk met kleurrijke sits was aangekleed, werd het textiel wellicht bij de herinrichting in de late 19de eeuw vervangen door een gestreept papieren behang. Een verwant wit en geel gestreept behangpapier werd opnieuw tegen de wanden en de hemel van de alkoof aangebracht. De oorspronkelijke 18de-eeuwse bovendeurstukken in Chinees papier met voorstellingen van bloemenkorven en een oosterse dame en heer werden geconserveerd en teruggeplaatst, evenals het 20ste-eeuwse bedrukte katoen met de klimopbladeren.

Volgens een boedelinventaris uit 1767 hingen aan de vensters aanvankelijk witte katoenen gordijnen met boorden in sits, assorterend met de wand-, meubel- en alkoofbekleding. In de 20ste eeuw sierden gordijnen in wit neteldoek de vensters van het kasteel, aldus de mémoires van Hedwige d'Ursel die in de vroege 20ste eeuw haar zomers in het kasteel doorbracht. Bij de herinrichting werd gekozen voor gordijnen in doorzichtig wit linnen, dat het transparante karakter van neteldoek het dichtst benaderde. Dezelfde gordijnen werden opgehangen bij de vensters van het hele appartement. Enkel die in de kamer met de *belle alcôve*

kregen boorden in een witte zijden galon met eenvoudig blokjesmotief. Omdat de verkleuringen in de bestaande wandbespanning een te grote discrepantie zouden tonen met nieuwe bijpassende boorden in gelijkaardig bedrukt katoen, leek een discrete galon die naar de afwerking van de oorspronkelijke gordijnen verwees de beste oplossing. De gordijnen werden opgehangen aan nieuw gesmede ijzeren roedes naar een bewaard 18de-eeuws voorbeeld uit het kasteel, waarbij ook het oude systeem om de gordijnen te openen met katoenen koordjes en ijzeren katrollen behouden bleef.

Voorlopig werd in de alkoof geen bed geplaatst, maar wel een 18de-eeuwse rococo zitbank met rugleuning en zitting in gevlochten riet, afkomstig uit de voormalige collectie Van de Werve de Schilde. Langs de wanden staan bijhorende stoelen. Voor de zitbank en stoelen werden nieuwe zitkussens gemaakt, gevuld met pluimen en bekleed met een eenvoudig motierdegeel gekeperd katoenen weefsel. In kleur en materiaal assortert de stof met de wandbespanning, zoals het hoort volgens het oorspronkelijk gehanteerde 18de-eeuwse principe van de *régularité*. Verwante stoelen met gevlochten rieten ruggen en zittingen met hierop bolle zitkussens in variërende bekledingstoffen zijn trouwens terug te vinden op oude interieurfoto's van het kasteel.

Nieuwe beschermhoezen met een traditioneel ruitmotief moeten de zitmeubelen vrijwaren van stof. Volgens de boedelinventaris uit 1767 hadden ook de originele zitmeubelen beschermhoezen. Dit gebruik om meubelen af te dekken tegen stof – maar ook om de slijtage van de bekleding tegen te gaan – bleef bestaan in de 19de eeuw. In sommige kastelen worden ook nu de meubelen nog van hoezen voorzien.

Verder werden in overeenstemming met de oorspronkelijke 18de-eeuwse inrichting enkele laat-18de-eeuwse meubelen en sierobjecten geplaatst, alle in bruikleen gegeven door de collectie Smidt van Gelder van de Stad Antwerpen. De antichambre werd bij de hernieuwde inrichting niet opnieuw bemeubeld. Alle aandacht gaat hier naar de bovendeurstukken en het blauwe Chinese behang dat in de eerste helft van de 19de eeuw in Kanton werd vervaardigd. Enkel werden er nieuwe gordijnen opgehangen, evenals in de passage waarvan de muren werden behangen met hetzelfde wit en geel gestreepte behangpapier als in de alkoof. Als alles goed gaat opent het vernieuwde *quartier de la belle alcôve* haar deuren op de Open Monumentendag... (W.M.)

Historische huizen

Tientallen voormalige of nog steeds bewoonde woonhuizen in Vlaanderen zijn toegankelijk voor het publiek. Ten onrechte vormen zij in het museum- en erfgoedlandschap geen afzonderlijke groep. Jan Robert, coördinator van het project Historische Huizen Vlaanderen, wil daar verandering in brengen.

Van kastelen tot modernisme

Nu de eerste verdieping van het kasteel d'Ursel opnieuw toegankelijk is, kan de bezoeker weer een nieuw deel van dit prachtige adellijke buitenverblijf verkennen. Langzaam ontvouwt zich zo ook de geschiedenis van het huis, het park en de wijdere omgeving, net als het verhaal van de vroegere bewoners en hun al dan niet adellijke zeden en gewoonten. Het kasteel d'Ursel wordt steeds duidelijker een voorbeeld van een 'historisch huis'.

Maar wat is dat, een 'historisch huis'? Worden op den duur niet alle gebouwen, alle huizen 'historisch'? In algemene zin misschien wel. Maar het project *Historische Huizen Vlaanderen* toont aan dat er een welbepaalde categorie van specifieke huizen bestaat die de benaming 'historisch huis' met goed recht kan claimen.

Neem nu bijvoorbeeld het kasteel d'Ursel, het Rockox- en het Rubenshuis, Museum Plantin-Moretus, het Renaat Braem Huis en het kasteel van Gaasbeek: zes gebouwen van aanzienlijk (cultuur)historisch belang, in bezit en beheer van verschillende overheden of particuliere instellingen. Ze lijken – buiten het feit dat ze voor het publiek geopend zijn – weinig met elkaar gemeen te hebben. De onderlinge verschillen zijn groot, alleen al van bouwstijl en

ligging. Maar het waren oorspronkelijk wél allemaal particuliere woonhuizen, gebouwd door en voor hun bewoners. En in al deze huizen kan de bezoeker in meer of mindere mate ervaren hoe er vroeger werd gewoond, (samen)geleefd en hoe die bewoners omgingen met hun huis, hun interieur, hun vaak in de loop der jaren of zelfs generaties gegroeide (kunst)collectie. Er kan worden ervaren hoe die bewoners tegen zichzelf en de wereld aankeken. Elk van deze huizen heeft een tuin, park of groter groendomein, speciaal bij en voor dat huis ontworpen.

Elk van deze huizen heeft ook een unieke (bewoners)geschiedenis die vaak sterk samenhangt met die van de omgeving, de streek of een bepaalde maatschappelijke groepering. Daardoor zijn de huizen als het ware verankerd in de grotere vaderlandse (cultuur)geschiedenis. Dit verhaal, dit 'immateriële erfgoed', geeft deze huizen een enorme extra dimensie waar bijvoorbeeld 'gewone' musea zelden aan kunnen tippen. Gebouw, interieur, verzameling, verhaal en groen vormen met andere woorden een organische eenheid, een 'ensemble' waarvan de som van de cultuurhistorische, esthetische en emotionele waarde groter is dan het geheel van de verschillende onderdelen.

Op basis van deze gemeenschappelijke kenmerken kan je al duidelijk over een specifieke groep spreken. Bovendien hebben deze huizen tegenwoordig weliswaar een soort van 'museale functie', maar zijn ze daar niet voor gebouwd en meestal ook niet echt op berekend. Er moet dus op een heel andere manier met het gebouw, de tuin, de bezoekers, de (kunst)collectie en het presenteren worden omgegaan dan in 'echte' musea. De monumentale uitgave *Manual of Housekeeping. The care of collections in historic houses open to the public* van de Engelse National Trust (die zo'n 150 van dergelijke huizen in beheer heeft), gaat 941 ongemeen boeiende pagina's lang in op al deze kwesties en spreekt in dit verband letterlijk boekdelen.

Het kasteel d'Ursel vormt samen met de andere vijf genoemde 'huizen' het beginpunt van een netwerk van historische huizen voor heel Vlaanderen. De ontwikkeling van dat netwerk is het doel van het project, een initiatief van de samenwerkende musea van de stad en de provincie Antwerpen en het kasteel van Gaasbeek, mogelijk gemaakt door de financiële steun van de Vlaamse overheid. *Historische Huizen Vlaanderen* is begonnen in februari 2006. Eind 2008 moet het samenwerkingsverband tussen de historische huizen in Vlaanderen operationeel

Meer info

Jan Robert
Koningin Elisabethlei 22
2018 Antwerpen
03 240 63 49
jan.robert@admin.provant.be
www.historischehuizen.be

zijn. Het netwerk wil dan zichtbaar zijn voor het publiek, de overheden en de verdere museum- en erfgoedwereld.

Om te beginnen biedt het netwerk de historische huizen een gezicht: een informatieve, gemeenschappelijke website en een uitnodigend logo dat de exclusiviteit van historische huizen benadrukt en ze onderscheidt van andere instellingen. De deelnemende huizen verliezen uiteraard niets van hun eigenheid (communicatie, website, huisstijl) en blijven ook verder onafhankelijk.

Voor de eigenaars/beheerders van de huizen wil het netwerk een platform zijn voor onder meer interne en externe communicatie, kennis- en expertise-uitwisseling, collectiebeleid en behoud & beheer, uitwisseling van evenementen en exposities, onderlinge ondersteuning bij beheer en voor gezamenlijk onderzoek.

Het zou overigens een vergissing zijn te veronderstellen dat het hier steeds om gebouwen in overheidsbezit gaat: een groot deel van de – in ieder geval potentiële – historische huizen in Vlaanderen is in goede privé-handen. *De Koninklijke Vereniging voor Historische Woonsteden en Tuinen van België* heeft daar erg mooie voorbeelden van, die op gezette tijden ook voor het publiek geopend zijn.

Voor het publiek zorgt het netwerk ervoor dat de historische huizen, die nu door hun soms afgezonderde ligging en hun uiteenlopende

aandachtsgebied niet als groep worden ervaren, veel meer zichtbaar worden. De website, andere communicatiemiddelen en samenwerking met toeristische diensten bieden via invalshoeken als ligging, thema, aard, wandel-, fiets- en autoroutes en exposities informatie over de individuele huizen (geschiedenis, openingstijden, bereikbaarheid, toegankelijkheid, evenementen). Het logo 'Historische huizen' maakt ze herkenbaar. De museum- en erfgoedwereld krijgt er door dit project een aspect bij: musea als het Rubenshuis en Plantin-Moretus kunnen door het uitspelen van het feit dat het ook woonhuizen zijn (gewees) een nieuw publiek aanboren of het bestaande publiek op een nieuwe manier aanspreken.

Om terug te keren naar Hingene: een bezoek brengen aan het kasteel d'Ursel betekent – net zoals het bezoeken van al die andere historische huizen in Vlaanderen en daarbuiten – ervaren en beleven, het ondergaan en genieten van sfeer, schoonheid, karakter. Het betekent ook: geboeid raken door het verhaal, de geschiedenis van het huis en zijn bewoners, van een bepaalde maatschappelijke klasse, maar ook door het verhaal van de omgeving en de streek.

Het netwerk *Historische Huizen Vlaanderen* wil het publiek, de overheid en de museum- en erfgoedwereld stimuleren om dit kwaliteitsvolle culturele erfgoed als afzonderlijke entiteit te behandelen, te koesteren en voor de toekomst te bewaren.

Het kasteel d'Ursel ligt in een prachtig domein met slotgrachten, een vijver en monumentale bomen. In deze reeks zetten we de fauna en flora rond het kasteel in de kijker.

Vissen in de kasteelvijver

Toen we eind 2005 in 'Hingene en den duc' de mondelinge geschiedenis van het kasteel bundelden, waren daar ook heel wat verhalen bij over de vissen in de vijver. Een kleine bloemlezing.

'Den duc verhuurde het visrecht op de grachten rond het domein aan *rijke typen*. Papa maakte er met een paar kameraden een sport van om zonder door de boswachter of rentmeester betrappt te worden daar ook te vissen, liefst kort voor die betalende gasten kwamen. Of er te gaan zwemmen voor die mensen kwamen, zodat de vis opgeschrikt was. Ze vonden het leuk om met veel leedvermaak de gefrustreerde vissers in het oog te houden.'

'Iedere zomer voor de familie naar Hingene kwam, werd er vis uitgezet in *den bassin*. De bedienden moesten die daarna maar uit de vijver scheppen, zodat de d'Ursels altijd verse vis op hun bord hadden.'

'Mijn grootmoeder vertelde dat ze grote vissen zoals karpers in *den bassin* zagen zwemmen wanneer ze in de kelders aan het kuisen waren. En als er dan restjes waren van de tafels, dan gooiden ze die in het water. Die vissen kwamen dan met hun muil open om brood te krijgen.'

'*Den bassin* werd ook verhuurd om vis in te kweken. Daarom zit die zo vol met vis! Die put werd verhuurd aan een maatschappij en die kwamen er heel kleine visjes opzetten. Na een paar jaar kwamen ze die weer halen om te verkopen aan de visputten. Dat was dus niet allemaal speciaal vis voor de familie d'Ursel.'

'Elk jaar opnieuw moesten we de gracht en *den bassin* kuisen. Al het groen moest eruit. De grote stukken groen mos gooiden we dan tussen de bomen. Maar zo erg was het niet om de vijver proper te maken. De vijver zat zo vol vis dat we gemakkelijk met een handvol groen een vis konden *meegrabbelen*. Dat was dan voor op ons bord 's avonds.'

'Als kind gingen wij wel vissen in de buitenwal. De meeste soorten kenden we niet. Er waren veel kleine visjes bij en soms eens een paling. We gooiden die allemaal terug.'

Ook vandaag zwemmen er nog palingen en karpers rond het kasteel, samen met vele scholen voorns en een enkele snoek.

De **paling** (*Anguilla anguilla*) is een bijzondere vis. Hij heeft een slangvormig lichaam met een flinke bek en een rugvin die vrij ver naar achteren staat. Palingen komen voor in bijna alle oppervlaktewateren, liefst op plaatsen waar het water zuurstofrijk is en veel voedsel wordt aangevoerd (muggenlarven, vlokreeften en andere ongewervelde lekkernijen). Dankzij hun sterk vernauwde kieuwspleet kunnen ze lange tijd buiten het water overleven en zich al kronkelend over (vochtig)land verplaatsen. Dat is nodig, want eens geslachtsrijp trekken de Europese en de Noord-Amerikaanse palingen massaal naar de Sargassozee (in het noorden van de Atlantische Oceaan) om zich voort te planten. Gelukkig voor onze kasteelpalingen ligt de Schelde niet zo ver weg... Tenzij ze vroegtijdig eindigen als paling in 't groen, de gegeerde Klein-Brabantse streekspecialiteit. Soms misschien zelfs iets té gegeerd, want ondertussen is de paling goed op weg om een bedreigde diersoort te worden.

Karpers (*Cyprinus carpio*) zijn herkenbaar aan hun vier baarddraden – twee korte op de bovenlip, twee lange in de mondhoeken – en de lange rugvin met zeer sterke eerste vinstralen. Ze kunnen tot veertig jaar oud worden, tot een meter lang en tien kilo zwaar. Om zover te komen moeten ze veel 'azen': de bodem omwoelen op zoek naar planten en kleine waterinsecten. In de kasteelvijver vinden we vooral boerenkarpers of wilde karpers: een sterke en slank gebouwde soort die erg snel en wendbaar is in het water. Deze jongens laten zich niet zomaar op het droge halen...

De **ruisvoorn** (*Scardinius erythrophthalmus*) – beter bekend als de rietvoorn – behoort ook tot de familie van de karpers en komt veel voor in voedselrijk, helder water met veel waterplanten. Hij leeft in scholen aan het vijveroppervlak, waar ze jagen op insecten die in het water vallen. Dit vinnig visje zie je dan ook gemakkelijk rondzwemmen en het is de hengelvis bij uitstek voor jonge kinderen. De vele scholen blankvoorn (*Rutilus rutilus*) lijken erg op de ruis-

?

Veelgestelde(vis)vragen

Mag ik hier vissen?

Het domein d'Ursel wordt beheerd door de dienst Groendomeinen Regio Mechelen. Het reglement aan de toegangspoorten geeft aan wat er mag en niet mag in het park. Onder artikel 7 § 3 staat dat er mag gevist worden in de vijver en de walgracht, maar alleen op de daartoe aangeduide visplaatsen. Zo'n visplaats herken je aan de witgeschilde paal van ongeveer tien centimeter hoog, met de vermelding 'Toegelaten Visplaats'. Deze paaltjes bevinden zich aan de zijkanten en de achterkant van het kasteel. Vierenveertig weken per jaar mag je hier je hengel komen uitgooien, maar tijdens zes weken per jaar – tussen 16 april en 31 mei – geldt ook bij ons de zogenaamde gesloten paaitijd. Tijdens deze periode planten de meeste vissen zich voort en dat doen ze het liefst in alle rust.

Heb ik een visverlof nodig?

Het parkreglement vermeldt inderdaad dat elke visser een visverlof van het Vlaamse Gewest moet hebben. Deze toelating is te koop in elk postkantoor en kost elf euro voor één hengel en zestien euro voor het vissen met twee lijnen. Alleen kinderen jonger dan veertien jaar mogen gratis hengelen: ofwel samen met een van hun ouders wanneer die een visverlof heeft (maar niet met een broer, zus, tante of opa), ofwel moeten ze zelf een jeugdvisverlof hebben. Dat kan gratis afgehaald worden in het postkantoor, maar het is wel verplicht. Het toezicht op de visverloven gebeurt door de domeinwachters van de Groendomeinen Regio Mechelen en andere bevoegde instanties.

Mag ik gevangen vis meenemen?

Nee, hengelen wordt beschouwd als een ontspanningsactiviteit. Wie vis meeneemt is aan het stropen en dat is strafbaar. Gevangen vis moet dus worden teruggegooid, zodat hij zich kan voortplanten én verder kan groeien. Haalt niet elke visser graag een reuzenkanjer boven? Tussen haakjes: ook hengelwedstrijden zijn niet toegelaten aan de kasteelvijver.

voorn, maar houden zich vlak bij de bodem op. Geen slecht idee, want ze zijn het favoriete hapje van grotere vissoorten en watervogels. De grote aantallen blankvoorn nemen dus een belangrijke plaats in in de voedselketen van het water.

De **snoek** (*Esox lucius*) is met zijn torpedovormig lichaam en zijn grote, gevaarlijke grijpbek een echte jager. Vrouwtjes kunnen tot anderhalve meter lang worden, mannetjes worden niet veel groter dan een meter. Snoek is altijd al populair geweest bij sportvissers. Sinds er niet meer met

Moet ik nog ergens op letten?

Jazeker. Naast vissers komen er immers nog heel wat andere mensen wandelen of spelen in het park. En die struikelen liever niet over vislijnen, frigoboxen en allerlei achtergelaten afval. Maar ook waterhoentjes en eenden kunnen verstrikt geraken in vergeten stukjes visdraad, met een voet- of pootamputatie tot gevolg. Wanneer vissers zich aan de regels van het huis houden, zijn ze van harte welkom om hun favoriete hobby te beoefenen: genietend van de rust, starend naar hun dobber en zwoegend om die ene kanjer boven te halen (die achteraf alleen maar groter en zwaarder wordt)... (R.L.)

Robert d'Ursel, de latere hertog, in 1899 gefotografeerd als voorname visser op zijn kasteeldomein.

levend aas gevist mag worden, gebeurt dat vooral met bewegend kunstaa's of met (sterk geurende) dode zeevis, zoals makreel, haring of sardien. De snoek is in feite de opruimdienst van de vijver: alle zieke, kreupele of gewoon te talrijke vissen, kleine eenden of jonge muskusratten haalt hij er zo uit. Op die manier blijft de populatie van een vijver gezond én onder controle. Een reden te meer om een gevangen snoek niet mee te nemen! (R.L.)

Muziek in het kasteel

de **Filharmonie**
ROYAL FLAMISH PHILHARMONIC

Twaalfde Bornemfestival Walter Boeykens

Zondag 12 augustus 2007 - 20 uur - 15 / 13 euro

Maandag 13 augustus 2007 - 20 uur - 15 / 13 euro

Naar goede gewoonte opent Walter Boeykens het concertseizoen. Ook deze keer komt hij niet alleen. Naast het Ensemble Walter Boeykens verwelkomt het Festival dit jaar solisten als Anne Boeykens (klarinet), Eline Groslot (harp), Aram Van Ballaert (gitaar), Alfredo Marcucci (bandoneon) en Els Van Zundert (fluit).

Meer informatie over deze concerten vind je in de seizoensbrochure 2007-2008, die samen met dit magazine naar alle abonnees werd verstuurd. Je kan deze gratis brochure ook aanvragen op 03 820 60 11 of nalezen op www.kasteeldursel.be onder 'Muziek'.

Rachmaninov Trio & Anna Guerguel

Zondag 23 september 2007 - 15 uur - 12 / 10 euro

Dit seizoen ontvangen we in het kasteel d'Ursel drie solisten van de Vlaamse Opera. Tijdens dit eerste concert wordt mezzosopraan Anna Guerguel begeleid door het Rachmaninov Trio (violiste Tamara Ignatieva, cellist Peter Heiremans & pianist Evgueni Sinaiski). Samen brengen ze werk van Hummel, Comitas, Smetana en Chostakovich.

Duo Sluys (piano & viool)

Midden-Europa in het interbellum

Zondag 30 september 2007 - 16 uur - 10 euro

Wie zelf muziek in de vingers heeft, kan de grote vestibule huren voor een onvergetelijk kasteelconcert. Het Duo Sluys maakt als eerste gebruik van deze mogelijkheid. Violist Erik Sluys en pianiste Katsura Mizumoto kozen voor Midden-Europese klanken van Janacek, Szymanowski en Enescu.

Nellia Nazyrova (piano), Murat Bakeev (cello) & Ara Akopian (viool)

De Spiegel der Tijden

Zondag 7 oktober 2007 - 15 uur - 15 / 13 euro

Precies honderd jaar geleden liet de geniale Russisch entrepreneur Sergei Diaghilev Europa voor het eerst versteld staan van de schoonheid van Russische muziek. Met composities van Tchaikovsky, Rimsky-Korsakov en Glinka sluit dit concert aan bij een lange traditie.

Duo XXI en Françoise Vanhecke

Of Zoet Fiane Zong

Donderdag 18 oktober 2007 - 20.30 uur - 12 / 10 euro

Hans Van Daele brengt aangrijpende teksten over verdriet, onbegrip en machteloosheid samen met het werk van Vondel in een compositie voor sopraan (Françoise Vanhecke), fluiten (Elke Tierens) en slagwerk (Jan Cherlet).

Aykut Dursen (contrabas), Nana Hiraide (viool) & Krzysztof Kubala (altviool)

Strijktrio's van Schubert en Beethoven

Zondag 28 oktober 2007 - 15 uur - 12 / 10 euro

Twee strijktrio's uit het Wenen van weleer, aangevuld met een Russisch tussendoortje. Daarmee trapt de kamermuziekreeks van deFilharmonie dit seizoen af. Laat je bekoren door de broze charme van Beethoven, de lyrische naturel van Schubert en de spitsvondigheid van Glière.

Fotowedstrijd

Wil je ook deelnemen aan deze wedstrijd? Stuur dan voor 1 oktober 2007 je inzending per post of per mail naar het kasteel d'Ursel.

'De mooiste' bekroont telkens de foto met de scherpste opname, de beste belichting, de fraaiste compositie. Om 'de leukste' te worden heb je dan weer originaliteit, een tegendraadse blik en een vleugje humor nodig. Enkel foto's gemaakt in het kasteel of op het domein d'Ursel komen in aanmerking.

De jury bestaat uit Christoph Ruys (directeur FotoMuseum Provincie Antwerpen), Jos Winckelmans (onze kasteelfotograaf) en Koen De Vlieger (beheerder kasteel d'Ursel). Ingestuurde foto's kunnen worden gebruikt in publicaties van het kasteel, vanzelfsprekend met vermelding van de naam van de fotograaf.

Beide winnaars ontvangen een restaurantbon van 25 euro, deze keer geschonken door 't Land van Bornem, Kardinaal Cardijnplein 10-12, 2880 Bornem, 03 899 01 12, www.tlandvanbornem.be.

In elk magazine selecteren we 'de mooiste' en 'de leukste' foto. Een greep uit de inzendingen vind je op de website, onder de rubriek 'In beeld'.

Foto's: Jo Walschap uit Hingene (boven) en Joël Lambrechts uit Niel

Kalender

augustus - september - oktober 2007

- 12 en 13 augustus Twaalfde Bornemfestival Walter Boeykens
9 september Open Monumentendag, thema 'Wonen'
20 september Gegidste rondleiding voor individuele bezoekers (na reservatie)
23 september Concert Rachmaninov Trio & Anna Guerguel
30 september Concert Duo Sluys (piano & viool)
7 oktober Concert Nellia Nazyrova (piano), Murat Bakeev (cello) & Ara Akopian (viool) - *De Spiegel der Tijden*
18 oktober Concert Duo XXI & Françoise Vanhecke - *Of Zoet Fiane Zong*
21 oktober Gegidste rondleiding voor individuele bezoekers (na reservatie)
28 oktober Concert Aykut Dursen (contrabas), Nana Hiraide (viool) & Krzysztof Kubala (altviool)

